

Samenvatting Beleidsvisie Toezicht en Handhaving Gemeente Bergen 2014 – 2018

Inleiding

De beleidsvisie is gemaakt voor de uitvoering van onze toezicht- en handhavingstaken op het terrein van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en hieraan gerelateerde wet- en regelgeving. De Wabo verplicht ons om elke 4 jaar ons beleid tegen het licht te houden en een actuele versie vast te stellen.

In vergelijking met eerdere documenten omvat dit uitvoeringskader een groter aantal taken. Dat heeft twee redenen. Ten eerste verplicht de Wabo ons om “integraal” te handhaven. Ten tweede zijn uit een oogpunt van efficiency ook de andere taken van het onderdeel Toezicht en Handhaving in het document opgenomen. Bijvoorbeeld de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Het Rijk stelt eisen aan de organisatie van het bouwtoezicht en het toezicht op brandveilig gebruik. Dat heeft in de beleidsvisie dan ook de meeste aandacht.

Door vast te leggen hoe en met welke intensiteit het toezicht wordt uitgevoerd, leggen we de basis voor programmatisch werken. Als duidelijk is welke kwaliteit moet worden geleverd, kan ook goed worden berekend welke capaciteit nodig is om alle taken naar behoren uit te voeren.

Doel

De doelen die met deze beleidsvisie worden beoogd zijn de volgende:

1. Het benoemen en vastleggen van werkwijzen.
2. Het definiëren van de toezicht- en handhavingstaken en het verantwoorden van de intensiteit waarmee deze taken worden uitgevoerd.
3. Het vastleggen van beleidsregels om te komen tot een effectieve en efficiënte taakuitvoering in overeenstemming met bestuurlijke ambities.

Opbouw

In hoofdstuk 2 wordt de organisatie van het toezicht besproken. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 een aantal uitgangspunten vastgelegd voor de juridische handhaving van overtredingen. Daarna worden in hoofdstuk 4 de procesmatige aspecten behandeld. Tenslotte staat in hoofdstuk 5 de hardheidsclausule.

Organisatie van het Toezicht

De essentie van het organiseren van toezicht is het maken van een risicoafweging. De Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland heeft een standaard-toezichtprotocol ontwikkeld voor de bouw. Die hanteren wij. In de beleidsvisie is dan ook opgenomen welke toezichtmomenten wij hebben en wat wij dan controleren (2.5.1 en bijlage 2). Ook de toezichtintensiteit voor brandgevoelige panden, zoals vastgelegd in het preventie-actieplan (prevap) hanteren wij (2.6.2). Daardoor voeren wij deze wettelijke taken ‘voldoende’ uit.

Bij het gebiedstoezicht is een globale risicoafweging gemaakt van de meest voorkomende bedreigingen, die in elk gebied voorkomen (bijlage 1). De gebieden zijn: Woongebieden, Winkelgebieden, Bedrijventerreinen, Buitengebied, Beschermd Dorpsgezicht en het Strand. Per gebied geven we aan welke overtredingen er plaats vinden en welke effectscore zij hebben. Hoe hoger de effectscore, hoe hoger de prioriteit. Het doel daarvan is om zowel de intensiteit te bepalen en de belangrijkste aandachtspunten voor het toezicht te benoemen. De Wet ruimtelijke ordening (Wro) bepaalt dat dit een wettelijke taak is. Wij hebben ook de excessenregeling uit de APV meegenomen in het gebiedstoezicht. Zo geven we aan hoe we bijvoorbeeld het toezicht op uitwegen, kappen en evenementen hebben geregeld.

In hoofdstuk 2.6.7 hebben we het gebruikstoezicht op de Drank- en Horecawet opgenomen. Sinds 1 januari 2013 is dat een gemeentelijke taak. Daarnaast is per 1 januari 2014 de leeftijd waarop jongeren alcohol mogen gebruiken of in hun bezit mogen hebben verhoogd van 16 naar 18 jaar. Wij zijn wettelijk verplicht om iedere 4 jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol conform artikel 43a Drank- en Horecawet vast te stellen. Het vaststellen van het handhavingsbeleid Drank- en Horecawet is een bevoegdheid van de raad. Daarom wordt de sanctiestrategie (bijlage 3) aan de raad voorgelegd ter vaststelling. De strategie is regionaal opgesteld en geeft aan hoe wij bij welke overtreding optreden.

Juridische handhaving

Als de regels worden overtreden treden we daartegen op. De beleids- en gedragsregels zorgen voor een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet. We kunnen bestuursrechtelijk en strafrechtelijk optreden. Afhankelijk van de overtreding kiezen we het effectiefste en efficiëntste middel. Zo hanteren wij voornamelijk de last onder dwangsom, waarbij de overtreder zelf de overtreding binnen een vastgestelde termijn moet beëindigen (3.4). In zeer spoedeisende gevallen waarin zelfs de tijd ontbreekt om een aanschrijving op papier te zetten, passen we spoedheidshalve bestuursdwang toe. Bijvoorbeeld het stilleggen van de bouw om extra schade te voorkomen (3.6). De aanpak van strafrechtelijke handhaving baseren wij op landelijke uitgangspunten (3.7). Onze Buitengewoon Opsporings Ambtenaren (BOA's) kunnen processen verbaal opmaken. Dat doen zij conform de bestuurlijke strafbeschikking (3.10). Het CJIB int de bestuurlijke strafbeschikking. Wij krijgen circa 25% van de opbrengst.

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) verplicht ons om op elk ontvankelijk verzoek om handhaving een besluit te nemen. Dat doen wij dan ook. Omdat er een 'beginselplicht tot handhaving' bestaat, treden wij 'in beginsel' op tegen elke overtreding waarover wij een verzoek om handhaving krijgen. Tenzij er bijzondere omstandigheden zijn waardoor optreden onevenredig is. Dat is met name het geval als de overtreding gelegaliseerd kan worden. Andere omstandigheden worden in de jurisprudentie niet snel als 'bijzonder' aangemerkt, waardoor we in die gevallen moeten optreden.

Omdat onze capaciteit om overtredingen aan te pakken grenzen heeft, hebben we een afwegingskader voor prioriteitstelling gemaakt. De prioriteitstelling heeft tot doel om een rangorde aan te brengen in de werkvoorraad (3.12 en bijlage 4). Bij de prioritering kijken we naar de aard, de locatie en een aantal 'overige factoren' van de overtreding.

De beleidsvisie gaat over het optreden tegen overtredingen. Dat impliceert dat wij in principe geen ruimte geven voor het gedogen van overtredingen. Toch kan in een aantal gevallen een redelijke afweging van belangen leiden tot de slotsom dat optreden op dit moment niet redelijk is en dat voor een bepaalde periode de overtreding moet worden gedoogd. In principe komen voor gedogen in aanmerking: overmachtsituaties, situaties waarin handhavend optreden onevenredig is en situaties waarin sprake is van concreet zicht op legalisatie (3.13).

Wanneer wij als gemeente zelf overtredingen begaan, dan beëindigen wij deze zo spoedig mogelijk en in ieder geval op eerste aanzegging. Hierbij is immers de geloofwaardigheid van de overheid in het geding. Bovendien kan dit gemakkelijk leiden tot precedentwerking (3.14).

Planning, evaluatie en verantwoording (hoofdstuk 4)

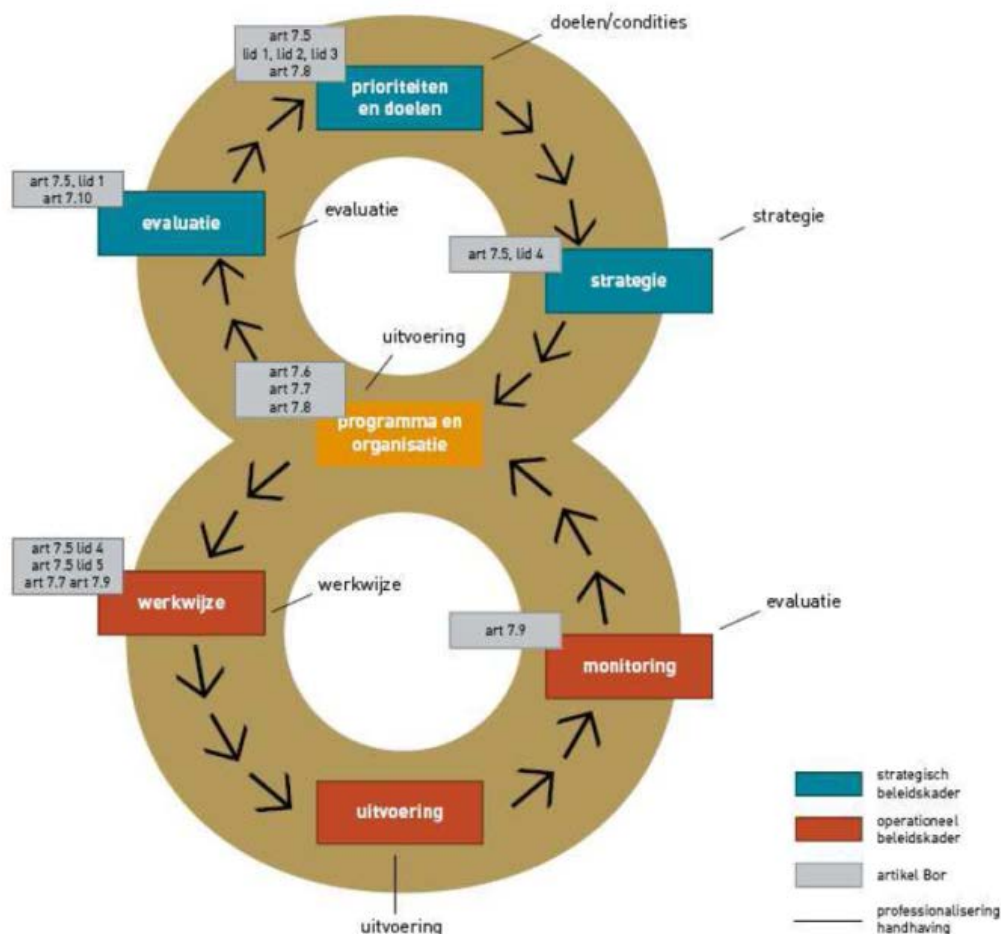
Wij passen de beleidsvisie met enige regelmaat aan, al naar gelang de ervaring in de praktijk, belangwekkende uitspraken in de jurisprudentie, ontwikkelingen in de regelgeving, enzovoorts. Dit proces is vastgelegd in de Wabo en wordt ook wel de 'Big8' genoemd.

Allereerst stellen wij dit handhavingsbeleid vast waarin we vaststellen welke handhavingsdoelen wij hebben. Dit beleid is gebaseerd op een probleemanalyse en geeft inzicht in de gestelde prioriteiten. We maken dit beleid bekend aan de raad. De raad hoeft het beleid dus niet vast te stellen, maar moet het wel kennen om zijn controlerende taak te kunnen uitoefenen.

Jaarlijks werken we dit beleid uit in een uitvoeringsprogramma. Daarin leggen we vast welke activiteiten we elk jaar willen uitvoeren. Zodra de beleidsvisie is vastgesteld, beginnen we daarmee. Ook het programma wordt bekendgemaakt aan de raad.

We bewaken de resultaten en de voortgang van de werkzaamheden. Deze monitoring geeft inzicht in de aantallen van uitgevoerde controles, geconstateerde overtredingen, opgelegde bestuurlijke sancties, processen-verbaal en ontvangen klachten over mogelijke overtredingen. Daarvan maken wij jaarlijks een verantwoording. Wat hebben wij gedaan? Wat hadden we gepland, maar zijn we niet aan toe gekomen en waarom niet. Wat moet er eventueel beter? Ook deze rapportage wordt bekendgemaakt aan de raad.

Het tweedelijns toezicht op de uitvoering gebeurt door het Interbestuurlijk toezicht van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland.

Hardheidsclausule

In hoofdstuk 5 is de wettelijk verplichte hardheidsclausule opgenomen dat ons de mogelijkheid biedt om van het beleid af te wijken in uitzonderlijke situaties.